

Locatie Fraijlemaborg
Zuidoost

Postbus 22575, 1100 DB Amsterdam

TENTAMEN

ALGEMENE ECONOMIE

HOOFDFASE

ECONOMIE

Herkansing

Onderwijseenheid : AECVH1BB01-1

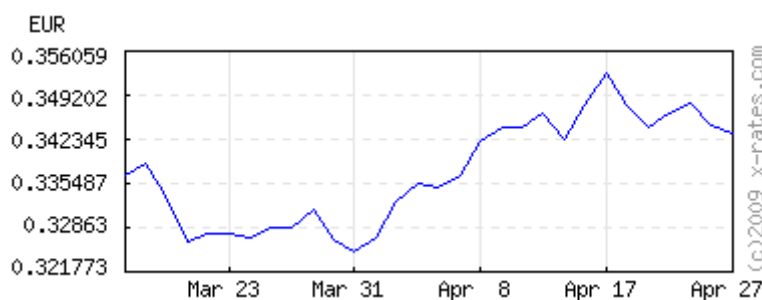
Datum : 2009
Tijd :
Docenten : BOH EBE VRJ

Dit tentamen bestaat uit 30 vragen: 14 meerkeuzevragen en 16 open vragen verdeeld over drie opgaven (2, 3 en 4). Voor iedere meerkeuzevraag kan 1 punt behaald worden, bij elke open vraag staat tussen haakjes aangegeven hoeveel punten voor desbetreffende vraag maximaal behaald kunnen worden. De maximale score is 45. Het eindcijfer wordt verkregen door toepassing van de volgende formule: $(\text{score} + 5)/5$. Succes!

Opgave 1 MC-vragen

Maak bij de beantwoording van de volgende vraag gebruik van onderstaande grafiek.

Euros to 1 BRL

- 1 Is in de periode 31 maart – 17 april sprake van
  - A een devaluatie van de euro ten opzichte van de Braziliaanse real?
  - B een depreciatie van de euro ten opzichte van de Braziliaanse real?
  - C een revaluatie van de euro ten opzichte van de Braziliaanse real?
  - D een appreciatie van de euro ten opzichte van de Braziliaanse real?

- 2 De spread op bankbiljetten in vreemde valuta's is veel groter dan de spread op girale valutatransacties. Welke van de onderstaande factoren speelt daarbij GEEN rol?
  - A Rentederiving.
  - B Onvoorziene koersfluctuaties.
  - C Transportkosten.
  - D Risico van brand en diefstal.

- 3 De secundaire vermogensmarkt is dat deel van de vermogensmarkt waar:
  - A Vermogenstitels met een looptijd korter dan twee jaar worden verhandeld.
  - B Nieuw uitgegeven vermogenstitels worden verhandeld.
  - C Bestaande vermogenstitels worden verhandeld.
  - D Vermogenstitels met een looptijd langer dan twee jaar worden verhandeld.

- 4 Wat zijn commercial papers?
- A Door banken uitgegeven verhandelbare deposito's met een vaste looptijd.
  - B Door goed bekendstaande ondernemingen uitgegeven kortlopende schuldbewijzen.
  - C Door de overheid uitgegeven kortlopende schuldbewijzen.
  - D Deposito's die banken bij elkaar aanhouden.
- 5 Als de ECB van mening is dat de geldgroei achterblijft bij de groei van de productie kan zij besluiten een van de volgende maatregelen te treffen:
- A De marginale voorschotrente verhogen.
  - B De kasreserves verhogen.
  - C De depositorente verhogen.
  - D De refi- of reporente laten dalen.

Vraag 6 en 7 hebben betrekking op onderstaand overzicht.

Van een land zijn de volgende macro-economische gegevens in miljarden euro's bekend:

▪ Export	250
▪ Import	275
▪ Consumptie	300
▪ Overheidsbestedingen	125
▪ Afschrijvingen	10
▪ Nationale bestedingen	500

- 6 In dit land bedraagt het netto nationaal inkomen:
- A 475
  - B 500
  - C 525
  - D 750
- 7 Bepaal op grond van de verstrekte macro-economische gegevens de bruto-investeringen (I_b) in dit land.
- A 10
  - B 75
  - C 85
  - D Op grond van de verstrekte gegevens kunnen de bruto investeringen niet bepaald worden.

8 Van een onderneming zijn met betrekking tot de investeringen de navolgende gegevens bekend:

Afschrijvingen	10
Netto investeringen	25
Uitbreidingsinvesteringen	30

De bruto investeringen en voorraadmutaties bedragen dan respectievelijk:

- A 25 en -5
- B 35 en 5
- C 35 en - 5
- D 55 en 5

9 Wat is in het algemeen de relatie tussen euribor en refi-rente?

- A De refi-rente volgt de ontwikkelingen van de euribor.
- B De euribor volgt de ontwikkelingen van de refi-rente.
- C Tussen de refirente en de euribor bestaat geen relatie.
- D De euribor en de inflatie bepalen samen de hoogte van de refi-rente.

10 Het verschil tussen het bruto binnenlands produkt tegen marktprijzen en netto binnenlands produkt tegen factorkosten bestaat uit:

- A uitbreidingsinvesteringen en het saldo van indirecte belastingen en subsidies.
- B bruto-investeringen en het saldo directe belastingen en subsidie.
- C bruto-investeringen en het saldo van indirecte belastingen en subsidies.
- D vervangingsinvesteringen en het saldo van indirecte belastingen en subsidies.

11 De heer Groothuis leent ten behoeve van de financiering van zijn nieuwe huis via een makelaar 300.000 euro bij de ING-bank. Waar vindt deze transactie plaats?

- A Op de secundaire, openbare kapitaalmarkt.
- B Op de primaire, openbare kapitaalmarkt.
- C Op de primaire, onderhandse kapitaalmarkt.
- D Op de secundaire, onderhandse kapitaalmarkt.

12 Van een economie is de volgende vergelijking van toepassing:
 $(S - I) + (B - O) < 0$
In dit land is sprake van:

- A een negatief spaarsaldo en een negatief saldo op de handelsbalans.
- B een negatief spaarsaldo en een positief saldo op de handelsbalans.
- C een positief spaarsaldo en een negatief saldo op de handelsbalans.
- D een positief spaarsaldo en een positief saldo op de handelsbalans.

- 13 De groei van het bruto binnenlands produkt (BBP) is onder meer afhankelijk van de groei van de werkgelegenheid en de arbeidsproductiviteit. Stel dat het BBP met 3% stijgt en dat de arbeidsproductiviteit met 1% daalt. Wat zal er dan met de werkgelegenheid gebeuren?
- A De werkgelegenheid stijgt met 2%.
  - B De werkgelegenheid stijgt met 3%.
  - C De werkgelegenheid stijgt met 4%.
  - D De werkgelegenheidsstijging is op grond van de verstrekte gegevens niet te bepalen.
- 14 Welke van de onderstaande factoren oefent **geen** opwaartse druk uit op de loonsom per werknemer?
- A Een krappe arbeidsmarkt.
  - B Een stijgende consumentenprijsindex.
  - C Een stijging van de gemiddelde leeftijd van de werknemers.
  - D Een ruime arbeidsmarkt.

Opgave 2   Geld- en bankwezen   10pt

Onderstaand treft u een fictieve balans aan van de centrale bank van een land en daaronder de geconsolideerde balans van de algemene banken van het land:

Balans Centrale Bank

Activa		Passiva	
Goud	58	Bankbiljetten in omloop	162
Vorderingen in vreemde valuta's	140	RC-tegoeden banken	32
Basisherfinanciering	75	Deposito-faciliteit	2
Overige kredieten aan banken	31	Overheidssaldi	18
Diversen	81	Diversen	171
Totaal	385	Totaal	385

Geconsolideerde balans Banken

Activa		Passiva	
Kasgelden	20	Crediteuren in RC	232
Tegoed bij CB	32	Spaartegoeden	
Debiteuren	152	Kort	75
Deviezen	24	Lang	35
Diversen	182	Valutategoeden (kort)	50
		Diversen	18
Totaal	410	Totaal	410

Volgens voorschrift van de centrale bank geldt voor direct opeisbare verplichtingen van de banken een minimum liquiditeit van 20%; voor de overige verplichtingen bestaat geen liquiditeitseis. Munten als betaalmiddel kent dit land niet.

- 1 Bepaal aan de hand van de verstrekte gegevens de maatschappelijke geldhoeveelheid (M1). Verstrek een overzichtelijke berekening. 2pt
- 2 Bepaal aan de hand van de verstrekte gegevens de binnenlandse liquiditeitenmassa (M3). Verstrek een overzichtelijke berekening. 2pt
- 3 Voor welk bedrag kunnen de algemene banken nog maximaal krediet verstrekken door wederzijdse schuldaanvaarding? Verstrek een overzichtelijke berekening. 2pt

Een jaar later zijn op de balans van de algemene banken o.a. de volgende wijzigingen opgetreden:

Debiteuren: + 59
Korte spaargelden: + 20
Lange spaargelden: +12

- 4 Bepaal m.b.v. de bovenstaande gegevens het netto geldscheppend bedrijf van de banken gedurende deze periode. 2pt

- 5 Welke 2 posten op de geconsolideerde balans van de banken veranderen indien er sprake is van substitutie? Licht het antwoord toe. 2pt

Opgave 3   Monetair beleid ECB   9pt

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in april jl. het officiële rentetarief verlaagd van 1,50% naar 1,25%. Het gevolg is dat er onenigheid is ontstaan binnen het monetair comité van de ECB. De president van Duitse centrale bank, Herr Weber, is zeer kritisch tegenover verdere verlaging van het officiële rentetarief terwijl de de presidenten van de Griekse en Cypriotische centrale bank juist voor verdere renteverlaging zijn.

- 1   Hoe wordt het officiële rentetarief dat in april jl. is verlaagd ook wel genoemd? 1pt
- 2   Geef een reden waarom de president van de centrale bank van Duitsland **tegen** verdere verlaging van het officiële rentetarief is. 2pt
- 3   Geef een reden waarom de presidenten van de centrale banken van Griekenland en Cyprus **voor** verdere verlaging van het officiële rentetarief zijn. 2pt

Een dalende rente heeft meestal tot gevolg dat ook de koers van de euro daalt.

- 4   Leg uit waardoor de koers van de euro kan dalen als gevolg van een rentedaling. 2pt

We veronderstellen dat de koers van de euro ten opzichte van de dollar daalt.

- 5   Is er – op grond van bovenstaande - sprake van een depreciatie of een devaluatie van de euro ten opzichte van de dollar. Licht het antwoord toe. 2pt

Opgave 4   **Betalingsbalans 12pt**

Het tekort op de lopende rekening (LR) van de Verenigde Staten is in het tweede kwartaal van dit jaar opgelopen tot 183,1 miljard dollar (= 129 miljard euro). Dat blijkt uit onlangs gepubliceerde cijfers van het Ministerie van Handel. Het tekort valt iets hoger uit dan verwacht. In het eerste kwartaal kwam het tekort nog uit op xxx miljard dollar (= 123,7 miljard euro).

Het tekort werd voornamelijk veroorzaakt door het toenemende negatieve saldo op de de handelsbalans en de primaire inkomensrekening van de lopende rekening van de VS.

- 1   Hoe wordt de handelsbalans ook wel genoemd en welke transacties worden op deze balans geregistreerd? 2pt
- 2   Welke diensten worden op de primaire inkomensrekening geregistreerd? 2pt
- 3   Leg uit waardoor het saldo van de primaire inkomensrekening negatiever wordt? 2pt
- 4   Er is een verband tussen de primaire inkomensrekening en de financiële rekening. Leg uit van welk soort verband er sprake is? 2pt
- 5   Bereken voor het eerste kwartaal de omvang van het tekort op de Amerikaanse lopende rekening **in dollars**. 2 pt

Op de betalingsbalans wordt onderscheid gemaakt tussen de inkomensoverdrachtenrekening (secundaire inkomensrekening) en de vermogensoverdrachtenrekening.

- 6   Wat is de **overeenkomst** tussen de inkomensoverdrachtenrekening en de vermogensoverdrachtenrekening? 2pt

Antwoorden

Opgave 1

1B

2B

3C

4B

5D

6A

7D

8C

9B

10D

11C

12A

13C

14D

Opgave 2

1 $M1 = (162 - 20) + 232 = 374;$

2 $M3 = 374 + 75 + 50 = 499$

3 $100/20 \times (20 + 32) = 260 -/ - 232 = 28$

4 $59 - 12 = 47$

5 De posten kasgeld en crediteuren in RC veranderen. Er is een positief verband.

Opgave 3

1 De refi-rente of repo-rente.

2 Hij is bang dat de rente zo laag wordt dat banken helemaal geen prikkel voelen om aan elkaar geld uit te lenen. Andere creatieve antwoorden ook belonen.

3 Om de recessie uit het slop te halen: verdere renteverlaging maakt lenen nog goedkoper en sparen nog minder aantrekkelijk. Kans wordt dan groter dat bestedingen weer aantrekken.

4 Rente op euro-deposito daalt. Minder vraag naar euro-deposito's. Koers daalt (cp).

5 Depreciatie; dollar en euro hebben geen door de monetaire autoriteiten vastgestelde spilkoers. De- of revalueren is dan niet aan de orde.

Opgave 4

1 Goederenrekening: registratie van goederen of zichtbaar verkeer.

2 Beloningen voor het aanbieden van productiefactoren arbeid, kapitaal en ondernemerschap.

3 VS leent veel om de tekorten op de LR aan te zuiveren. Hierover moet dan weer rente betaald worden.

4 Een negatief verband: hoe positiever de financiële rekening hoe negatiever de primaire inkomensrekening vv.

5 Dit is $123,7/129 \times 183,1 = 175,6$ dollar.

6 Transacties zijn *om niet*. Er is sprake van uitgaande geld - of goederenstromen waartegenover geen prestatie staat.